

Lausunto hallituksen esitykseen julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta palkkatukijärjestelmää koskien ja siihen liittyvistä laeista sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

274/03.00.00/2022

TYÖELI 01.06.2022 § 28

Valmistelija Työllisyys- ja hyvinvointipalvelujen päällikkö Jaakko Leskinen,
puh. 03 4141 5234, jaakko.leskinen(ät)forssa.fi

Hallituksen esityksessä ehdotetaan uudistettavaksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia (916/2012) palkkatukijärjestelmän osalta kokonaisuudessaan vuoden 2023 alusta alkaen. Lisäksi siinä muutettaisiin tulotietojärjestelmästä annettua lakia (53/2018), työsopimuslakia (55/2001) ja työttömyysturvalakia (1290/2002). Sosiaalisista yrityksistä annettu laki (1351/2003) kumottaisiin. Lausunto annetaan keskeisesti palkkatukea koskien ja siihen vastataan 27.5. mennessä.

Esityksen mukaisessa lainsäädännössä palkkatukijärjestelmää yksinkertaistettaisiin rajaamalla palkkatuki sellaisten työttömien työnhakijoiden työllistymisen edistämiseksi, jotka ovat valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen tarkoittamia alentuneesti työkykyisiä tai epäedullisessa asemassa olevia työntekijöitä. Palkkatukea voitaisiin jatkossa myöntää erityisesti nuorten, ikäänntyneiden, perusasteen koulutuksen varassa olevien, maahanmuuttajien ja vähintään kuusi kuukautta ansiotyötä vailla olleiden sekä alentuneesti työkykyisten työllistymisen edistämiseen. Oppisopimuskoulutukseen palkkatukea voitaisiin myöntää myös muiden työttömien työnhakijoiden palkkakustannuksiin.

Palkkatukijärjestelmää yksinkertaistettaisiin myös yhdenmukaistamalla palkkatuen määrää. Ammatillisen osaamisen puutteiden perusteella myönnettävän palkkatuen määrä olisi 50 prosenttia palkkakustannuksista. Palkkatuen määrä olisi kuitenkin 70 prosenttia palkkakustannuksista, jos työttömän työnhakijan mahdollisuudet sopivan työn saamiseen ovat huomattavasti vähentyneet asianmukaisesti todetun fyysisen tai psyykkisen vamman tai sairauden vuoksi. Palkkatuki myönnettäisiin pääsääntöisesti viideksi tai kymmeneksi kuukaudeksi riippuen palkkatukea edeltävän työttömyyden kestosta. Nykyistä vastaavasti oppisopimuskoulutukseen, 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömästä tai vamman tai sairauden perusteella työllistettävästä olisi mahdollisuus saada muuta palkkatukea pidempikestoisempaa tukea.

Työnantajaa koskevia palkkatuen myöntämisedellytyksiä muutettaisiin siten, että palkkatuen myöntämiselle ei olisi estettä, jos työnantaja on palkannut 12 edellisen kuukauden aikana tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanomiensa työntekijöiden tilalle vastaavan määrän työntekijöitä.

Työllisyyspoliittisen avustuksen ja 100 prosentin palkkatuen myöntäminen, muun muassa yhdistyksille, olisi jatkossa mahdollista muille kuin taloudellista toimintaa harjoittaville toimijoille sekä niille taloudellista toimintaa harjoittaville, joiden taloudellisella toiminnalla ei olisi vaikutusta Euroopan unionin jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Lisäksi 100 prosentin palkkatukea voitaisiin myöntää de minimis –tukena muille kyseessä olevan tuen kohderyhmän toimijoille, joita ovat yhdistykset, säätiöt ja rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnat.

Uutena tukimuotona ikääntyneiden työllisyyden edistämiseksi ehdotetaan 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea. Tästä ei käytetä termiä palkkatuki. Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Työsuhte tulisi muun muassa solmia siten, että työsopimuksella taattu säännöllinen työaika on vähintään 25 tuntia viikossa tai vähintään 65 prosenttia alan enimmäistyöajasta. Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista enintään 10 kuukauden ajalta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta. Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä. Ehdotettujen tukien maksamisessa tarvittavien tiedonsaantioikeuksien turvaamiseksi muutettaisiin tulotietojärjestelmästä annettua lakia. Työttömyysturvalain 5 luvun 4a §:ää täydennettäisiin siten, että 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen osalta työssäoloehto kertyisi samalla tavalla kuin palkkatuetussa työssä.

Uudistuksen tavoitteena on lisätä palkkatuen käyttöä erityisesti yrityksissä. Palkkatuen käytön lisäämisen tavoitteena on edistää heikossa työmarkkina-asetmassa olevien työllistymistä ja sitä kautta nostaa työllisyysastetta. Tavoitteena on myös vähentää palkkatukeen liittyvää byrokratiaa yksinkertaistamalla palkkatukijärjestelmää siten, että järjestelmä olisi ennakoitavampi ja palkkatuen myöntö- ja maksatusprosessi nopeampi ja houkuttelisi työnantajia, erityisesti yrityksiä palkkaamaan työttömiä työnhakijoita palkkatuella nykyistä enemmän. Palkkatukiuudistusta koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2022 ja uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 alusta.

Esittelijä	Sivistysjohtaja
Päätösehdotus	Työllisyys- ja elinvoimalautakunta päättää merkitä annetun lausunnon tiedoksi.
Päätös	Työllisyys- ja elinvoimalautakunta päätti hyväksyä liitteenä olevan annetun lausunnon.